

Սղագրութիւն Դիւփլուայէի

ՔՍԱՆԵՐՈՐԴ ԴԱՐՈՒ ԳԻՐ

ԱՄԵՆԱԴԻՒՐԻՆ, ԱՄԵՆԱԱՐԱԳ ԵՒ ԱՄԵՆԱԴԻՒՐԸՆԹԵՌՆԼԻ..

ԱՄԵՆ ԼԵԶՈՒԻ ՅԱՐՄԱՐ

ԱՌԱՆՑ ՎԱՐԴԵՏԻ ԵՐԿՈՒ ԺԱՄՈՒ ՄԷՋ ԿԸ ՍՈՐՎՈՒԻ

1878Ի ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԻՆ ՄԷՋ

ՄԻԱՅՆ ՍՈՅՆ ԱՇԽԱՏՈՒԹԻՒՆԸ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԱԾ Է

ՈՍԿԻ ՄԻՏԱԼՈՎ

ՅԱՐՄԱՐԵԱԼ ՀԱՅԵՐԵՆԻ

ՁԵՌԱՄԲ ՏՕՔԹԷՕՐ ԿՕՆԹԱՐԻ

Յօրինեալ

Ի ՁԵՌՆ ՀԱՅԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ ՀԱՅ ՈՒՍՈՒՑՉԻ

Paris

SANAR, DERANGEON et Cie 174, rue Saint-Jacques

ԳԻՆԸ ԱՄԵՆ ՏԵՂ ՖՐ. 1,50

Յառաջաբան

Մարդը հազիւ հաղ Պիրամիդին յեռակին եղած· որուն ուղեղին մէջ բաղձութեան գաղափարայ չէր ետեւ չէր երեւար կը մտնէին, ըզգայ հարկաւորութիւն նոյն գաղափարները արտայայտող հաղորդել՝ նախ յայտնեւ յեղեղով եւ յետոյ աւելի որեւորական նշաններով գծեալ քարի, ոսկերի կամ ծառի կեղեւներու վրայ: Այս նշանները թէպէտեւ ի սկզբան կոպիտ եւ տգեղ, սակայն կամաց կամաց կատարելագործուելով՝ բուն կոչուած յառաջադիմութեան՝ յորում կ'ընթանար մարդկային ազգը, իրենց վերջնական ուղեգան ձեւը՝ զոր ամենայն ոք կը ճանաչէայ:

Բայց եւ այնպէս, որպէս զի գրութիւնն մարդոց հանրագէտ հանճարոյն վերջին քայլն ըլլայ, դեռ շատ կատարելագործութեան կարօտ է: Արդեան ալ որ է սկզբնական կատարեալ էրեւ, սակայն եւ այնպէս դեռ շատ յառաջադնաց եւ անկատար այժմեան գրութիւնը արտայայտ կարգի հեռու կը գտնուի մարդկային միտաց ընդունուող պահանջմանց համապատասխանելու: Արդ թէ հնութեան եւ թէ՛ նոր ժամանակիս մէջ միշտ փնտռուած է ամէնի դիւրին եւ արագընթաց գրութեան մը

պաշտօնական գրութեան, Տիրաց աղաւթութեան առջեւ յարուցած արգելքներէն ազատիլ:

Յայժմ գործուած արագ գրութեանց մէջ և ոչ մէկն կը նմանի Աբուփարայէն Նէղոր արագ դիւրընթերցութեամբ և ամբողջական գրին, որ է նաև դիւրին և դիւրըմբռնելի: Ամենակարեւորն իսկ դիւրամարսելի է Աբուփարայէ գիրը որ ժամի մը ժամու մէջ կը սորվուի: Իսկ այլոց վրայ ունեցած անվիճելի առաւելութեանը պատճառաւ, որոնք ճանաչութեամբ ձեռնօքին անտեսագէտ աչքին կը զարնեն, այս գիրը նաև երկրագնդին երեսն ծածկող գրեթէ բոլոր քաղաքակրթեալ ժողովրդոց ընդունելի եղած է:

Թէև այս գիրը յետինն է իւրականուն, այլ ձառնորդ դարէ նուազ միջոյն մը մէջ զանածէ ակնարկի մէջ առաջին կարգը: Պ. ողղերոյ, Անգղերոյ Գերմաներոյ, Աւելմէզայի, Զուիցերիայի, Իրլանդոյ Ռուսիոյ, Իտալիոյ, Ամեր. Միացեալ, Հոլանտայի Աւստրիոյ, Եգիպտոսի և Միացեալ Նահանգաց մէջ փաննարայի և այլ ուրիշ Երկրամասին գաւառաց մէջ ընդունելութիւն գտած է:

Այս գրութեան առաւելութեան մէջ այսօր ձանի մը հարիւր հազարի կը համնի փաստերոյ մէջ. որոնց հետևող կը գտնուին նաև ծերա-կոյտի. պատգամաւորաց ու վաճառականական և այլ ուրիշ խորհրդականներու Ատենաց մէջ

որոնք այն օրէն ունեցած պաշտօնները պատուով և օգտակար կերպիւ կը կատարեն:

Աւստրալիայի աղագրութիւնը գրեթէ այն պաշտօնարանաց մէջ կազմուած է: Այսէ երեք տարի յառաջ Քաբիլ գտնուող Քաբէլամներէ մին օր մը նամակ մը կ'ընդունէր, որուն մակագիրն ամբողջապէս Աւստրալիայի աղագրութեամբ գրուած էր, սակայն և այնպէս նամակը վարինեան մէջն ալ յապաղած չէր, վասն զի նամակին ընդունողն ալ Աւստրալիայի աղագրութեան աշակերտներէն էր:

Փաղղէոյ, ինչպէս նաև ուրիշ շատ քաղաքաց, նոյնպէս մինչև չինաստանի մէջ. Աւստրալիայի աղագրութեան ընկերութիւնք կազմուած էն. երբ հետևութեան այս ընկերութեանց կամ նաև քաղաքաց հաւաննէր Աւստրալիայի աղագրութեան անուամբ.

1875 էն ի վեր, Փաղղէոյ Աւստրալիական Աղագրական Անկումէն-ային պաշտօնապէս հաստատեալ Փաղղէական կառավարութեան կողմանէ- այն օրէ համընթացութեամբ կը կազմէն և գրեթէ մէկ երեք կը շահին պաշտօնոյ մրցանակը դուրսէ Յեռամբ Փաղղէոյ Աւստրալիական: Նախագահին

Աւստրալիայի աղագրութիւնը այն համաշխարհական և Փառստական Արուեստագիտական Դեսեր մէջ մեծ առաջին վարժարաններն ընդու-

նած է։ 1878 ին Բերլինի ընդհանրական Արուես-տահանդէսին մէջ մեծ Ոսկի Միտալը, և 1879 ին դարձեալ նոյն մայրաքաղաքին մէջ բացուած Արուեստահանդէսին ամէն կարգ ուսման համար մէկ պատուոյ Միտալը այս Սղագրութեան շնոր-հուած է։

Այս սղագրութեամբ կը հրատարակուի այժմ 163 լրագիր և այս գրութեամբ հրատարակ-եալ գրոց Գրադարանը տեղերաց մէջ ամենէն հարուստն է։

Սղագրական Բարեկարգութեան ազգային կամար, հաստատել տալու տարածման Աւե-ւլուայիէ Սղագրութեան, կը հաւաքէ իւր Ան-դամակցաց կարգին մէջ ազնուական ամենէն հօ-կաւոր ընտանեաց Ներկայացուցիչ, Ֆերտինան, Մարինագերը, Փալլեական Ակադեմիոյ Անդամ, Հռովմէական Գրագէտ, Կարտինալ, Եպիսկոպ և Թագաւորք, որոց ցուցակը միայն գրելիս էջ-եր կրնայ ծածկել։ Միւս Մէր եօն գաւառէն Սղագրական մտութեան պատուոյ անդամ էր (Աւե-ւլուայեկան ընկերութեան). իւր մահուընէ ետքը իրեն յաջորդեց Միւս Աէրուալեր։ Հռովմէական փաստէր և Ալֆոնսոսէ Իշխան Կիպրոսը, Հարաւային-արեւելեան Գաղղիոյ Աւեւլուայե-կան Սղագրական ընկերութեան անդամներ են։ Հոս պէտք է կանգ առնուլ որովհետեւ մեր Սղա-

երական դրութեան (système) հիմնող հոգակա-
-ւոր անունները իւրէ նշանակել ողջուն։ Հիմնակը
դժուար է։

Քաղդէոյ եւ Սամաթի-նախաեգիպտական
դպրոցաց մէջ մուտ գտած է Ալեքսանդրեայի
Աստղագրութիւնը, որուն շնորհիւ անհամար դարերայ
դէռ ա. Է. Գ. զորոյքում կը սկսին կարդալ եւ
գրել. եւ սա բանէ մը շաբթու մէջ։ Աստղագիտական
կարող կըլլան կանեա վարժել ողջութեամբ
եւ համարձակութեամբ իրենց գաղափարները
յայտնելու, այսպէս ճանչով ողջագրական պա-
հանջմանց բարեփոխանցներէն, վասն զի Աստղագրու-
թիւնն միայն հնչմանց գրութիւնն է, այսպէս
նաեւ մանաւանդ գրեր յեղյեղներու դժուարութիւն-
ներէն Ալեքսանդրեայի աստղագրութեան նշանները
իմաց պարզ ըմբռնելու համար։

Այս միջոցաւ մանկունք կը սկսին երեն
մանկավարժական կարողութեանց զարգացման
համեմատ իրենց վերեր գրել, իրենց ենթերներ
ըմբռնել գործողութեամբ հանդերձ եւ սորվելու
լար մը բաներ, մինչեւ որ սորվին կարդալ եւ
գրել հին գրութիւնը որուն միջոցաւ կը նշա-
նէ աստղագրութիւնը, եւ այսպէսով օգտակարապէս
կը գործածէ այն միջոցը որ ուրիշ դպրոցնե-
րու մէջ պարապ կանցնէր, միջոց մը որ կը ցուցնէ
հին գրութիւնը հեգելու սկսած վարժեցնելէն մինչ

[illegible]

դրէին և թէ ուրիշ դպրոցներու մէջ ընդունուելու համար դրուած քննութեան առթիւ նաև այս աշակերտներէն շատ-դասուն:

Ցանկալի էր մեզ տեսնել այս նոր գրութիւնը մեր Հայ դպրոցաց մէջ ալ գործածել: Ասով թէ ուսուցիչն և թէ ուսանողը կրնան մեծ օգուտներ քաղել. Ուսուցիչն կարող նշան լսել ուղղութեամբ և յանկարծ օգտակար ներդիր աշակերտներն ուսուցանել. և աշակերտն ալ իր ժամանակն անոնց աղէտաբերութեամբ կրնայ աւելի հիմնական և ընդարձակ գիտութիւններ ստանալ. Արագագրու-թեան այս մեծ օգուտներն ներկայի համար, իսկ ապագա-յին համար՝ արագագրութիւնը կրնայ շատ կենցաղավարու-թեան սկզբնական մէջ անհրաժեշտ գործի մը:

Պարոն Ֆ. Ելիէզէր ընթերցող. նշանաւոր Անգլիական Եղիպտ. երբ իրեն Ամերիկեան 12երորդ Հրատարակութիւն յառաջա-բանը կը ընծայուէին, Պարոն Ֆ. Ելիէզէր ընթերցող. առաջին անգա-մէն է որ գրելու ձեւեր կանոնաւոր կարդալու համար, իսկ -ըստ այն ամենայն կարևորութեամբ և կարդա ու հետեւ հաստա-տարմութիւն ցուցած կանոնաց, իր շէկուցմանց համաձայն-վարուել, և այն ատեն դասն ալ կը ամենայն Ամերիկ-եայէն արագագրութեան օգուտներուն շնորհիւ կը մտադրութ-ոտք իր անձն Հերթարգաց:

Ես ալ յառաջաբանս ուրիշ բան կրնամ չի կրնար փափագողներու, թէ ով իմ ընթերցողաց ալ նոյն խորհուրդը տալ:

Հայ Ուսուցիչ մը

Հայերէն ձեռօք:

Բ. Մաս:

Յօդուած Ա.

Սղագրական Ուղղագրութիւն.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] — усечка — [illegible]

[illegible]

[illegible] (logique) [illegible]

Դասաւանդ Բ.

Յարակից գրերը և ձայնաւորաց վանկերէն քաշելը:

[illegible]

[illegible]

Նաեւ է ձայնաւորաց յերկբարբառաց անզգայութե.
Այս զանազանութիւնը էէր խաղուած յօդուածիս
վերջը [illegible]: Այժմ ցուցնենք ձայնաւորաց
և երկբարբառաց բաժանմանը և կը գրենք.

Ութը պարզ նշանագերէ, որ են
ա. ե. է. ը. ի. յ. ո. օ: Երեք
բարդ
եա. ոյ. ու:

Տեսնենք այժմ այս նշանագրաց [illegible] [illegible]. որպէս զի [illegible] [illegible] [illegible] կամ ձայները գտնենք, և երբ նոր ձայնէ մը կը [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] մը. որպէս զի [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. և այն [illegible] [illegible] [illegible] այն գրեն. պէտք ըլլայ [illegible] [illegible] [illegible] ձայնին: Այս [illegible] պէտք գրուի գրին [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] գիրը [illegible] ձայնէր [illegible] [illegible] ըլլայ. [illegible] ձայներուն [illegible] [illegible] գրին [illegible] կը [illegible] [illegible] մը [illegible]: [illegible] [illegible] ձայներ. [illegible] պէտք [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] գէտ մը [illegible]. այս [illegible] [illegible] պէտք [illegible] երեն [illegible] [illegible] գրին ձայնը:

Ասկայն պէտք չէ որ [illegible] [illegible] այս [illegible] միշտ պահել. բաւական է միայն [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] և [illegible] որ ամէն ձայն երեն [illegible] [illegible] [illegible] կը գրուի այն [illegible] մէջ:

Թիւ	Գիր	Թիւ պատկերի ձայնից
1	ա	
2	ե	52. 5

օրինակաւ. Մեր գաղտնիքն ա գիրն է:
Այս գիրն երեք ձայն ունի:
Ա. Առաջին ձայնն է այն, որ այբբենարան-
ներն մեզ կը սորվեցնեն, այսինքն
-եղ- բառին մէջ ունեցած ձայնը.
Այս ձայնը երկբարբառ բաղադրութեան
մը կը կազմէ 52 ձայներով, և կը համապա-
տասխանէ գաղտներէն ie նշան:
Բ. Երկրորդ ձայնն այն է, որ կը լսուի
-ներ- բառին մէջ. նոյն է Մեծ գաղտնիքն
e (է ամփոփեալ): Թերեւս Այբբենա-
րանին մէջ -ե- գիրն այս երկրորդ ձայնին
ծանօթ չէ, սակայն մէկ մեր երեն
բոլոր ձայն այս երկրորդը կատարեալ, որով
նոյն գործածութեան մէջ գրեթէ միշտ
-է- ի ձայն կը հանէ: Բայց -եղ- բա-
ռին մէջ ունեցած ձայնը երկու ձայներէ
բաղկացեալ ըլլալուն մեր երեն յատուկ
ձայն մը կրնար ունենալ որովհետեւ երկ-
բարբառ մըն է:
Գ. Երրորդ ձայնն է -ե- ին բառին մէջ
ունեցածը, որ կը համապատասխանէ
Գաղտներէն i գիրն, որ կը կազմէ երկբար-
բառ երեն նշանակող ձայնաւորին հետ.
այս ձայնն է թիւ 5 -ի-:
-Եբբենեալ- բառին մէջ. ե. գիրն իր նշան-
երեք ձեւը ...
կարդացուի,

Թիւ	Գիր	Թիւ պայման. ձայնից	
3	է		կը հնչուի ինչպէս «էլ» բառին մէջ։ Այս է ճիշդ գաղղիերէն è (է ակսանկրավ) այսինքն բաց է ի հնչման։
4	ը		ինչպէս «ընդ»։ Կը համապատասխանէ գաղղիերէնի համր e ին (այսինքն e առանց շեշտի)։
5	ի		ինչպէս «իր»։ Ճիշդ գաղղիերէն i գիրն է։
(5)	յ		Միեւնոյն ատեն ձայնաւոր եւ բաղաձայն։ Երբ բաղաձայն այս վերջիններուն հետ կը [illegible], իսկ երբ ձայնաւոր [illegible] բառին մէջ [illegible] ատեն եւ հոս կը համապատասխանէ գաղղիերէն i գրին, կամ ձեւով երկբարբառ իրեն յառաջ գալով ձայնաւորին հետ։ Այս գրիս օժանդակութիւն յօդեալ երկբարբառին մէջ Իւ-5-ձայնը կը ներկայացնէ, այսինքն -իւ-։
6	ո		Երկու ձայն ունի։ Առաջինը (վօ) ինչպէս «որբ» (վօրբ) բառին մէջ. հոս -վ- բաղաձայնով եւ -օ- ձայնաւորով բաղադրեալ կանչ մըն է։ Երկրորդ ձայնն է (օ)՝ ինչպէս «բոլոր» բառին մէջ (բօլօր)՝ համանման գաղղիերէն -o-ին։
(6)	օ		ինչպէս «օր»։ Ճիշդ գաղղիերէն o գիրն է
7	իւ	5.5	Երեք ձայն ունի։ Առաջինը ինչպէս «իւղ» (իվ) բառին մէջ. հոս ի-գիրն իր յառաջուան Իւ-5-ձայնը կը պահէ, իսկ ւ-գիրը-վ-ի դեր կատարելով։

[illegible]

[illegible]	[illegible]	[illegible]
8	[illegible]	
(8)	[illegible]	8.7.5

[illegible] 5.8 [illegible] 8.

[illegible]

[illegible] 8.7.5 [illegible]

Քաղուած.

Ի. Ձայնաւորք

Թուանշական Կարգ*.	1	2	3	4	5			6		7	8
Նշանագիրք.	ա	ե	է	ը	ի , ե , յ			ո , օ		իւ	ու
Համառօտագրական Ձայնաւորք	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

*[illegible]

Բ. Երկբարբառք.

Թուանշանաւ Գիրք*	5.2	5.1	5.6	1.5	5.8
Նշանագիրք	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Հնչման Ձայնից որպէս	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

Գ. Եռաբարբառ.

Թուանշանաւ Գիրք*	8.7.5
Նշանագիրք	[illegible]
Հնչման Ձայնի որպէս	[illegible]

Ռնգական Ձայներ:

[illegible]

Բ. Բաղաձայնք:

[illegible]

*[illegible]

Ձայնաւորաց պէս բաղաձայնք ալ մի առ մի պէտք ճանչնալ, և անէն գրած նոր ձայներէն բառս գրել կարգով մը կը դասենք։ Այն բաղաձայն գիրք որոնք երկու ձայներէ բաղկացեալ են, երկբարբառաց նման բոլորակ գծով մը միացեալ երկու բառանդամ նով պէտք չէ գրուին, ընդդէմ — ծ — (20.4)

Թիւ	Գիր	Թիւ		Թիւ	Գիր	Թիւ	
1	բ		կը հնչուի ընդդէմ - բամբ	11	ճ		կը հնչուի ընդդէմ - ճաճ
2	գ		" " - գամ	12	մ		" " - մամ
3	դ		" " - դաս	-	յ	(9)	[illegible]
4	ղ		" " ղայթ				[illegible]
-	ի	(3)	[illegible]				[illegible]
			[illegible]				[illegible]
			ընդդէմ ——— . իազ				[illegible]
5	ժ		կը հնչուի ընդդէմ - ժամ				[illegible]
6	լ		" " - լոյս				[illegible]
7	ի		" " - իիա				[illegible]
-	ծ	(20.4)	[illegible]				[illegible]
			դէալ իիա (20.4)				[illegible]
			ձայներէ ընդդէմ - ծամ	13	ն		կը հնչուի ընդդէմ - [illegible]
8	կ		կը հնչուի ընդդէմ - կաղ	14	ղ		" " ղալեղ
9	հ		" " - հաց	15	չ		" " - չար
-	ձ	(3.18)	[illegible]	16	պ		" " պար
			իի - 3 և 18 ձայներ	-	ջ	(15)	[illegible]
			[illegible]	17	ռ		կը հնչուի ընդդէմ - ռամ
			[illegible] ընդդէմ - ձայն	18	ս		" " սար
10	ղ		կը հնչուի ընդդէմ - ղէկ	19	վ		" " վարդ

[illegible]

8. Ձայնաւորք: 1 2 3 4 5 6 7 8

ա , ե , է , ը , ի , ո , օ , իւ , ու

[illegible]

7. Ռնգական Ձայներ: 1 2 3 4 5 6 7

ան , էն , ըն , ին , օն , իւն , ուն

անգամ . ամէն . ընկ . հինգն , յօնք , սիւն , խունկ:

և

21. Բաղաձայնք. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21

[illegible]

[illegible]

Յօդուած. Գ:

Ներքնական Դասակարգութեան Ձայնից

[illegible] (phonétique) [illegible]

[illegible]

ան . ճաղադրութիւնը պիտի ենթարկայացնէ անգամ հաւին կը ունեցած

Ռնգական ձայնք:

են ,	"	"	"	[illegible]	"	"
ըն ,	"	"	"	ընդ	"	"
ին ,	"	"	"	ինչն	"	"
օն ,	"	"	"	յօնք	"	"
իւն ,	"	"	"	ուիւն	"	"
ուն ,	"	"	"	խունկ	"	"

— Ռնգական ձայներս առէն որով ըմբռնման համար, այն ձայներս կը գրուած ու գիրը մէջ այս դէտակ կը գրէ՞ / ն որպէս զի ռնգական ձայնն առէն լաւ որոշուի:—

Բաղաձայնք:

Տ	: Գիրը մէջ	դիտե	ներկայացնէ		թիւ 1	բաղաձայնը	ինչպէս	տայր
Ժ	,	"	"	"	"	թիւ 2	"	"	ժամ
Թ	,	"	"	"	"	թիւ 3	"	"	թագ
Զ	,	"	"	"	"	թիւ 15	"	"	զերմ
Ր	,	"	"	"	"	թիւ 17	"	"	րոպէ
Վ	,	"	"	"	"	թիւ 19	"	"	վարդ

Առաջեալ ձայներս վրայ խօսելն առելորդ կը համարինք, որովհետեւ անոնց կը չափուութեան մինել անկարելի է:

Այս դերադասութիւնը ընթերցողաց ծանուցանելէ վերջ անցնինք նայելէնք այն ձայներս մէկ պատկերագրութեան:

Ա. Ձայնաւորք.

Ա. խումբ: ա , օ , ու

Բ. խումբ: ե , է , ի

Գ. խումբ: ը , իւ ,

Դ. խումբ: այ, օյ, ույ, էյ, եյ, ըյ, իւյ:

Բ. Բաղաձայնք.

Ա. Շրթնականք	փ. պ.
Բ. Ատամնականք	թ. տ.
Գ. Շրթնական-Ատամնականք	ֆ. վ.
Դ. Կոկորդականք	ք. կ. / խ. ղ. / հ.
Ե. Լեզուականք	ւ. ր.
Զ. Կոկորդական-Շրթնական	մ.
Է. Ռնգական	ն.
Ը. Լեզուական-Քմականք	ծ. ց. / չ. ճ. / ս. զ.

Ծանօթ. Պէտք չէ մոռանալ վերոգրեալ դասակար-գութիւնը որոց մէջ պահելու. Բաւ է միայն լաւ մը զայն հասկընալ և փորձել:

Ահա գլխաւոր յարաբերականներ մասին ածանցելոց գործնականութիւնն է

Եղբայր . Մի . Բերան . Կերակ . Պատրաստ .

Այլ . Լօղս . Ակնեղ . Մաքէր :

Մասն երկրորդ

Այսուհետեւ տեղ գործածուելիք Աղագրական նշանք:

Յօդուած ԻԷ.

Միաձայնական Աղագրական նշանները.

Բաղաձայնք:

փ ı պզտիկ ուղղաձիգ գիծ մը.

թ – պզտիկ հորիզոնական գիծ մը.

ք ∖ պզտիկ ետադարձական գիծ յառաջ աջ.

ֆ / պզտիկ առաջադարձական աջէ յառաջ.

ե ⁄ նոյն նշանը հաստ գծով կորաւոր:

շ ◦ պզտիկ նշան որ մէկ կէտ յաւէ յառաջանալէն վերայ կը դրուի.

ւ ⁄ պզտիկ մեր եւրոպ ետադարձական գիծ մը

ս (մեծ կիսաբոլորակ գիծ մը ձախ կողմանէ.

ն) նոյնը աջ կողմանէ.

մ ⌒ նոյնը կամարաձեւ.

չ ⌒ նոյնը վերէն հաստ գծով կորաւոր.

ո ◡ նոյնը բաց կողմէն ի վեր յաւէ:

պ | մեծ ուղղաձիգ գիծ մը.

տ — մեծ հորիզոնական " ".

կ ∖ մեծ ետադարձական յառաջ աջ.

վ / մեծ առաջադարձական աջէ յառաջ.

ղ ⁄ նոյն նշանը հաստ գծով կորաւոր:

ր ⁄ մեծ մեր եւրոպ ետադարձական գիծ մը.

ղ ⌒ մեծ կիսաբոլորակ գիծ մը կամարաձեւ, մէկ դեղը կէտ մը

ծ ⌒ նոյնը մեծ հաստ գծով կորաւոր.

ց ◡ նոյնը բաց կողմէն ի վեր յաւէ, մէկ դեղը կէտ մը:

[illegible]

3. [illegible]

— 2 —

[illegible]

[illegible]

— 4 —

[illegible]

[illegible]

— 5 —

[illegible]

[illegible]

— 6 —

[illegible]

[illegible]

[illegible]

— Դ —

Ա. Չ.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

— Տ —

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1. [illegible]

2. [illegible]

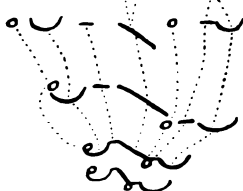
[illegible]

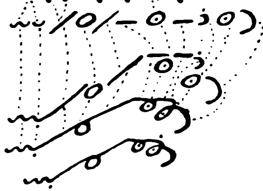
[illegible]

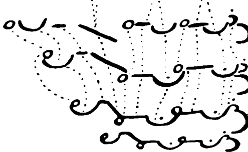
[illegible]

[illegible]

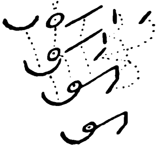
[illegible]

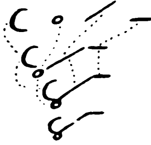

Կանոն: Ընդունուած անկիւններ:

1. Այս կանոնին գործածութիւնը միշտ կարելի է ա-
յանձնարարներու նկատմամբ ա(o), o(O) և ու(O):

եա մա եռ ըռ եմէ եադ եպց փոխ դամ

դաշ կամ դաւ կով լար լոյր մար աղ դուր

դուն դան լուն լան ման ափ կաղ ափ

աւլ մաղ ադումով կարաւոյանէ կոկոն

մանով դանով խաչարուր եռանկան

Ծանօթ: Դիտելու է որ Եռանկիւն ձեւերու յաջորդ
միշտ այս նշանով (o) կը նշանակենք, իսկ Եռանկիւն
վերջը դրուածներն ալ այս նշանով (o): Եւ երբոր
իրէ Եռանկիւն ձեւին համար կանխաւ եղերով (o)
դնելու ըստ այլ, կը համեմատութեան այն ատեն անկիւն
յետագայն. և անկիւնը լուսով գծելու արժէք կ'ըլլայ:
Արդարեւ ամբողջ է որ կերպարանքն մասնաւոր կոչում
կը պատճառէ. Ըստ արագագրութեան գծելու ժամանակ
նշա կլորան այն կէտն ալ խօսքով. և կանխաւ կցորդութեան
ավելորդութիւնն ալ այս պատճառաւ է որ առանց կենց
լու Եռանգ գծել: Կանխաւ եղերակը Եռանկեան ...
և վերջը գործածելու է որոշելով այն արժէն ...
եղերականին նման արագագրութեամբ կը գրուի և ...
հնչումը մարդկային հնչիւններ ...

2. Իսկ գաղ...

—ը և—ե—(ևնչպէս [illegible] ին [illegible])* ան, օն, ուն, էն, ին, ըն,
եւն ․․․ ձայնաւորներուն․ որոնց օրինակներ դիւր է
մեր նշանն կանոնն նշանակող նշաններն ամէնուլ․
Բայց հակառակ ատանց անկիւնն [illegible] այն [illegible]
ձայներին որոնք [illegible] որ [illegible] կը [illegible] և այս [illegible]
ձայնն ալ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]: *ըսել է նշանակներ ⌢ ⌣ ◡ ⁄ :

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]:

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible].

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

3° [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]:

[illegible]

[illegible]

Յօդուած Գ.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Բ. Այսպիսի ամէն հատիկ գիծ՝ որ կը գործածուի շաղա-
պելու համար ե, ղ, լ, ն, մ, կ, և, ձ ձայնաւորներուն
նշաններու. և Գ.Ձ ամէն հատիկ գիծ՝ որ կը գործածուի
շաղապատելու համար Ե ձայնաւորին նշանը ձայնաւորին
նշանին, որպէս նոյնպէս ասոնց վերջաւորութիւն Իր Բա-
ցեան Բառին նշանակութիւնը կը հասկցուի. օր.

1° Փիլիսոփայ Եղբայր Երազ Ջնջում

2° Ղազարոս Կենդանագրել

3° Dամէնէն Երոսը ամբողջ կը Երեր

Իրենց հայրապետներու.

ասոնց հատիկ գիծ գրուելով

1° 2°

3°

Նոյնպէս ասոնց կէտի և չէտի.

1° 2°

3°

Գ. Իւր հատիկ գիծ՝ որ Երկու աղաղակէ կամ հարցա-
կան գծերով նշանակուած Երկու Բաղաձայներուն
մէջտեղ ձայնը նշանակելու համար կը գործածուի,
Իրենց Եղբօրն վերջաւորութիւն. Իէ որ միայնակ Բա-
ռին նշանակութիւնը պահելու Իւղ կարող:
Այսպէս Նիրհայ Բոլորին մէկ Իրա —Օ Բառը Իրենց
շատ ամէն պատմէին ու գրաւել —Օ. հատիկ գիծ
վերջանել. Ինքը ..

[illegible]

կը դադրեցնէ՝
հրեղէն [illegible] [illegible]

[illegible] փորձը, որ բառանշերէն [illegible] լաւ [illegible] [illegible] [illegible] երբ ը ձայնը յաջորդող նշանը [illegible] [illegible] ոչ [illegible]:

Ծ. Ե ձայնը յաջորդող նշանը [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] նշանը [illegible] [illegible] [illegible] ը ձայն [illegible] ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] եւ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]):

Յօդուած

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] որ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] եւ [illegible] ը [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]:

1. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

2. [illegible] [illegible]

3. [illegible] [illegible] [illegible] կը [illegible]

4. Այս [illegible] [illegible] [illegible] է

Յօդուած ԻԷ.

Երրորդութիւն

Ծանրաձայն ձայնաւոր | Անծանրաձայն ձայնաւոր

բաց բաժ փակ | բաց բաժ փակ

դաշ գալ դատ | դաշ գալ դատ

վաղ վարդ վառ վախճ | վաղ վարդ վառ վախճ

վախճան խաչուոր | վախճան խաչուոր

Ծանօթ. դիւրին է բառերն այն [illegible] :

Ծանրաձայն ձայնաւոր | Անծանրաձայն ձայնաւոր

լաճաբ լաւար | լաճաբ լաւար

սար լաւր փախուստ | սար լաւր փախուստ

ամօթ անուղ | ամօթ անուղ

անուան անուշ | անուան անուշ

Ծանօթ. [illegible] [illegible] որ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] է և [illegible]

Հայր մեր

Կանոնական Աղօթքն	Անկանոնական Աղօթքն

* [illegible] որ ՝ և ՝ նշանագրերը [illegible] համար դրուած է [illegible] և [illegible] [illegible] [illegible] դիրքը միայն [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]։

Այս [illegible] [illegible] աղագրութեան գրելիս [illegible] է մի քանի [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] մէջ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] երբ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]։

1ª Կէտերը և շեշտերը՝ Ն. երբ 38 և 39 երեսներու մէջ [illegible] կանոնները կրնան գործադրուիլ, օրինակ [illegible] և այլն. [illegible], Ե [illegible] կէտ ՝ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], Ե կէտով։

2ª. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] մէջ [illegible]

[illegible]

Երկու Աշխարհներ

[illegible]

---

(1) ․ G․ նշանը կէտի է ին վրայ գտնուող ․ G․ կէտով․ 38 և 39 էջերում ձեզ տրուած կանոնների համաձայն․ Ի ձայնը ներկայացնող գիծը կէտ մեղանակը յառաջ բերելով դէտ է գծել ԵՐԲԿԱՐԾ ԼԻ ԸՆԴԱՅ ինչպէս որ տեսնում ... նաև բառերանում G միայն է ձայնը ներկայացնող գիծը դէտ է գծել կիսակարճ ձևով նաև իջներում ... և Ս դէտի տեղէին կարճով գծելու և Լ․ Ի ճշտումը գիծը կէտ մեղանակին ամենաբանաւոր ... ... կէտը կը ձայն ընդունի․ (տես երես 45 1-ին)։

(2) ... նշանը ...

Գիւղացին եւ վարուժնը

[illegible]

[illegible]

(4) [illegible]

(5) [illegible]

(6) [illegible]

(7) [illegible]

[illegible] առանց այլեւս դիտողութեան ընկլոյ։ Ձայնաւորներ թող [illegible] ուղղագրութեան առնէ այն երևոյթը՝ [illegible] գրական ձևերը [illegible] գրի ձևերէն [illegible]։

(8) [illegible] առանց շեշտի փոխանակ É ի շեշտով։ Ասոր՝ [illegible] անգամ կարելի է կարդալ. որեւէ [illegible] է շեշտել։ [illegible] կի փոքր [illegible] (´) բաւական է։ Կարելի է մէկը [illegible] շեշտերը, կէտերը եւ հարցական գծերը. երբ [illegible] է գործածել [illegible]։

(9) Տես երես 45-ի *

* [illegible] եւ այլն

Բոլոր այս բառերը [illegible] անգամներ [illegible] եւ [illegible] այլ եւ այլ [illegible]։ Երբ մի [illegible] [illegible] կը [illegible] այլ [illegible] չէնք [illegible]. այլ կը [illegible] [illegible] եւ [illegible] եր [illegible] երէք անգամներ կրկնելէ յետոյ կը [illegible]։ Ահա [illegible] [illegible]։

[illegible]

[illegible]

Արագրութիւն Պուսանեյու

ԱՆՎՐԻԳԵԼԻ ՄԻՋՈՑ

[illegible]